

که ده گەریمەوە شەرم دامدەگرئ

پېشىشە بە رىيواز سىيۇھىلى

د.ئەممەدى مەلا

ھەميشە كە دەگەریمەوە ھەرىمەكەم، شەرمىكى كوشىنە داگىرم دەكتەر، ھەزارەھا گەركۈزىرە گەررۇم دەسووتىنى. لىم دەپرسن "بۇ قىسە ناكەيت، بۇ دەم ناكەيتىوھ، بۇ شتىك نالىيەت : تۆى غەرەب و ئاوارەى ولاتان؟ بۇ شتىكمان بۇ ناكەيتىوھ؟"

ھەميشە كە دەگەریمەوە سەر ئەھ بىستەخاکەى كە دۆست و دۇزمۇن شەرى تىا دەكا، شەرمىكى ئەزەلى، كوشىنە وەك كابۇسىنى سىا، وەك ئەختەبۇوتىكى لىنج دەورى لەشم دەدا، قەدرىيەك لە سەر تىراسىك، لە يەكى لە قاوهخانەكان دادەنىشەم و سەيرى هاتوچۆكەران، سەيرى رابردوو، سەيرى داھاتوو، سەيرى زەپراتى غوبار دەكەم، لەشم سېر دەبىت. ھەست دەكەم بە ھەققەت گەركى سووتىنەر لە ژىر پېمەوە بەرھو گەررۇم بەرزا دەبىتىوھ!

شەرم دەكەم لە ھەممۇ شتى :

لە قۇتكە لە سەر ئەھ بە پېرتاو دواى سەممۇنلى كەھتووھ!

لە منالىيەكى چىمن بە گۆرانى و تەنمە پىلاۋەكانمان بۇياغ دەكا!

لە مورادخانى لەبەر ئەھەنلىكى كە دەرزەنى ھېلىكەى لە دەست دەكەۋى!

لە دەرۋەزەكەرى پىنەمى مىژۇو تەھۋىلى كەرۋەز تووھ!

لە ژىنلىكى كە لەبەر ئافرەتە و لەمبەر پىلى دەگەن، بە زۆر مۇرى پى دەكەن!

لەو جەرىشەمى كە تا دى جەلىپەشتەر، داھاتووی رەشتەر، رابردووی رەشتەر لە ملى ئىستا

رەشكەى گېر دەبى!

لە شاعيرى كە دەفتەرەكى سى لايپەرى لە ژىر ھەنگ، وەسوھسەمى دېرىيەكى لەنگ

پېر چاوانى ئىشاك كەر دووھ!

لە بەریوھەرى لە سەر كوشىنەكى نەرم سەدان سالە ھەر دانىشتۇوھ!

لە فەقى شەرمەنەكانى حەوشەمى مزگەوت!

لەو مەلايانەمى كە لە كۆلى سېيھەوە و ئىيىن مالىك نابنەوھ! لە سەر حاشىيەكان سەر

خەم دەشكىن!

لەو رەشە خەملەكەى كە بۇ رابواردىن بە شەقامە تۆز او بىيەكانا دىن و دەگەرېنەوھ،

دەگەرېنەوھ و دىن : دوو دوو، سى سى ھەزار و يەك داۋ مېشکىيان دادەگىر سىننى. دىن

و دەگەرېنەوھ و دەگەرېنەوھ و دىن! لە تەنگەرېيەكانى بەھەشت دا پىاسە دەكەن.

لەو پەنجەرانەمى كە تەنھا شەرم تىيايا گۈزەر دەكا. پەردىيەكى دە بەرگ دەرگاكان

سواخ دەدا!

له دهرگا هملته کیز او هکانی بازاری شیخه‌للا: که دوو مووعلیمی بی مووچه ههر بو
تافقیر دنه و پیبا تیده‌پهرين، نه دهچنه ژوری نه دینه دهري!
له پناهنده گهراو هکان. ئوانه له بههشت به روخست گهراونه و پیلى
عازهبان دهگرن!
له پناهنده کانی داره توو، لوانه بنه سلاوه سلاوتان لى بیت!

له ته حليله کانی موuarه زه که تمها ههر ئهمه لای خواره ویه :
<>:[ل] [حظر] [؟؟؟] [ل] <<لط . هتد

له سیاسه‌تمدارنی ژیر سیمیر، ئوانه دیموکراسی له ناو شوش بەخیو دهکمن! به
تموافوق ئاو دهخونمه!
له موuarه زه بەسزمان! ئیرهیي به تموافوق دهبن!
له كورسييه بەتالهکان. ئوانه همزار ساله ههر بەتالان! بى تموافوق كمس جورئهت
ناكات له سەريان دانیشى!
له كۆشكى پەرلەمان و له فواره بى ئاوەكەي! عمرشى تموافوق!

له دەسبەتالانی مەشغۇول!
له كریکارانی بیكار!
لمو پیرەمیردانه که به كەشیده نارنجىيەمە بۇونەتە سیمیرى دیوار!
له روشنېرانى مەچکۈ كە له هەيوان به رىز و بەریز و عاقل سلاوتان لى بیت!
لمو كچە هەرزەكارانه کە تەمەنیان له نیوان مندالىي و سەركۈوتىرىنى!
له مەحملەبى فرۇشان و له لەشكىرى مېش!
لمو چىلەمى سالدانه بە پېش مالى باوکما تیده‌پەرى و بۆرەيەك و اته سلاوتان
لىپى ئەمى مەدهنېيەت!

ئىتتىتتاتا بىبىبىبىبى بۇ شەرمى موزمەن تەمەن!!!

ھەميشە کە دەگەرىمەوە ھەرىمەکەم مەبەستم ئەو بستە خاكەيە کە ھەميشە دەمەوى بە
تموادى فەرامۆشى بکەم، شەرمىكى كوشىنده داگىرم دەكات، ھەزارەها گرېكۈزىرە
گەرۈوم دەسووتنىنى. شەرم دەکەم لە ھەمەو شتى لە ھەمەو شتى شەرم دەکەم:
كاتى سەردانى ئەمۇئە دەکەم.
كاتى بە تمەنها دەبم.
كاتى لە باخچەكەي حەوشە لە رابردوو دەكۈلەمەوە.

شمرم :

له ئاسمان و له زەمین دەكەم!

له جوگەلە سیانەی کە سەرتاپاى مىزۇوم دەخوينىتەموه!

له شۆستە كەلۋەكان!

له باخچە رووتاوهكان!

له بارھەلگر و عاربايەن له دەست!

له دیوارە نزەكان!

لەو حېسخانەي جىنىشتەجىي ئاوهەكانى ئەمدىون!

لەوانەي حېسى ئەم ديو و ئەمدىون!

لەوانەي بۇ بارمەتە دەبى كۆلموارىن!

لەوانەي کە رېگاي كەركۈكىان ون كرد!

لەوانەي رېگاي ھولىر و دەشتەكانى بازىيانىان ون كرد!

لەوانەي خۇن بە سنورەوە دەبىن و بىدەنگىن!

لەوانەي کە ھەمەو رۆزى سوئىند دەخۇن و ھىچ دىيار نىيە!

لە دىمەكراسىيەت کە ھىشتا نايانەي پىناسەمى كەن!

لەوانەي کە له خوا و له شەيتان دەترىن!

لەوانەي کە له ئازادى و له ملکەچى دەترىن!

لەوانەي کە ھىشتا بە تەواوى دىكتاتور رووت ناكەنەمە!

لە بىدەنگەكان.

لەوانەي ھەلويسەتىان وەرگەرتۇوە و كەسىش پىي نازانى!

لەوانەي بە رۆز لە دائىرەي حىزبىن و بە شەو رەخنەدەگەرن!

لەوانەي لە ولات ھەلدىن بۇ ئەمە ئاۋرىيکىان لى بىدەنەمە!

لە پۆستمۆدىرنەكان کە له ژىر تىشكى لالە بابەتاكانىان دەنۈوسىن!

لەوانەي وا دەزانىن له پىش ئەوروپاون!

لەوانەي کە دەلىن ئىمە قەد ناكەمەنە ئەوان!

لەوانەي کە وا دەزانىن تەپ و ھىشك وا له كىتىپ دايە!

لەو رۆشنبىرانەي کە رەخنە لە تىكىست دەگەرن رەخنە لە كۆنتىكىست ناكەرن!

لەو نويخوازانەي بە تەزبىحەوە دەسۈرپىنمە!

لەو تەزبىحانەي بە مەلۇولى بە جامخانەكانەمە ھەلۋاسروان!

لەو سەمیلانەي كەس ناوىرى ئۆزىزانتىكىان لى دا!

لەو رىشانەي لە قەندەھارەوە گەيشتۇون!

لەو مافۇورانەي بە موھەرەك ھەلۋاسراون!

لەو شەرالانەي لە رۆح ئازىزىرن!

لەو رۆحانەي کە دەكمونە دەست ئاسايش!

لەو ئاسايشانەي کە كاتى خۆى جاش بۇون!

لەو جاشانەی کە ئىستا سەركەدەن!
لەو سەركەدانەی کە تۆرەن!
لەو سەركەدانەی کە شەرمىن!
لەو شەرمانەی کە يەخەي ھەزكارمان بەرنادەن!
لەو يەخانەي دادەرىئىن و دادەرىئىن!
لەو دادرانەي کە لە كۆلمان نايىتەوە!
لەو كۆلانەي کە بەردەواام ئىستۇرۇر تى دەبن بۇ بار ھەلگەتن!

لە ئىقاعانەي کە مىللەت دەھىننەت سەر جادە و دەيانباتەوە كۈونى مال!
لە بىدەنگاكان :
مەبەستم لەوانەي کە ھەشتاسالە ھەر بىدەنگەن!
لەوانەي کە تا نەخۇنەوە قسە ناكەن!
لەوانەي کە بىشخۇنەوە ھەر قسەناكەن!
لەوانە كە شىعر دەنۈوسىن و نانۇوسىن!
لە شۇرۇشكىرە كۆنەكان : ئەوانەي سوارى ھەممۇ رېبازى بۇون و بە تەنها قەد
ھەنلاكەن!
ئەوانەي لە تەنھايى دەترىن!
لە شۇرۇشكىرە نويىەكان : ئەوانەي بە قات و بۆينباغەوە دىن و دەچن.
لە مەدنىيەكان کە جەممەدانى لە سەر تەوقى سەريان دەبىن!

لەوانەي بە جوین دەژىن و جوین دەجۇونەوە!
ئەوانەي نەفرەت لە بىلايەن دەكەن!
لەوانەي کە لە لايمىتىك نەبىت بە ترسۇكەت دەزانى!
لە بىلايەن ترسۇكەكان!

لەو پەناھەندانەي کە زوو گەپانەوە و پەشىمان!
لەوانەي کە دەيانەئى و ناگەپىنەوە!
لەو دايىكوباوكانەي کە دلىان خۆشە كورەكمىيان لە دەرەھىيە!
لەوانەي کە دلىان خۆشە كە كورەكمىيان سەفەرى نەكەد!

شەرم دەكەم لەوهى کە ئىمە نازانىن ھەبىن يَا نَا! بۇيە كاتى دەگەپىمەوە نىستىمانەكەم
شەرمىكى، شەرمىكى ئەزەلى، شەرمىكى مىزۈوى ئاڭل لە كراسە سېپىيەكەم بەردهدات.
خۆم دەبىن چۈن لە ناو كۆورەي شەرم ما ھەلدەقرچىم و حەز دەكەم و ھەن پەلەوەرىكى
گەپ گەرتۇو بەرە و باكۈرەكان بەدەمە شەققەمىي بالى ئاڭرىن.

٢٠٠٥

